

Penologija

Vrsta: Seminarski | Broj strana: 17 | Nivo: Filozofski Fakultet

Penologija se dugo godina razvijala u okviru drugih nauka i naučnih disciplina, pre svega krivičnog prava i kriminologije. Postala je autonomna i samostalna naučna disciplina tek prvih decenija XX veka. U vreme pojave penologije koriscen je termin "kriminalna higijena" za oznacavanje nacina postupanja sa osudjenicima radi postizanja njihove rehabilitacije. Najblizi pojam ovome je "korekciona administracija i tretman" (posebno psiholoski tretman), ali ni ovaj pojam nije bio opste prihvacen.

Naziv "penologija" sastavljen je od dve reci latinske reci poena (kazna) i grcke reci logos (nauka), znaci doslovnim prevodom – penologija je nauka o kaznama/ kaznjavanju. To je nauka o kaznjavanju ciji je cilj represija i prevencija zlocina i tretman zatvorenika. Pojam moderne penologije ukljucuje rukovodjenje i upravljanje zatvorima kao i rehabilitaciju osudjenika. Prvi je pojam "penologija" upotrebio nemacki teoreticar Franc Liber u svom radu iz 1845. godine oznacavajući penologiju kao disciplinu koja se bavi naučnim proučavanjem kazni, njihovom primenom i njihovim dejstvom.

U vreme kada je kazna bila jedina predvidjena sankcija i jedini oblik reakcije drustva na kriminalno ponasanje, ova definicija penologije bila je sasvim odgovarajuca medjutim, kada je u system kazni uvedena kazna lisavanja slobode, pojam penologije je obuhvatio izvršenje kazne lisenja slobode, tehniku primene zatvorskih mera, kaznene ustanove i njihovo uredjenje. Penoloska izucavanja su polazila od ustanove u kojoj se izvrsavala kazna lisenja slobode, odnosno od zatvora, a ne od osudjenika, pa je penologija definisana kao nauka o zatvorima ili penitencijarna nauka - ustanova za zatvaranje osudjenika. Krajem XIX I pocetkom XX veka penologija se odredjuje kao nauka o odnosima izmedju osudjenika i drustva. U osnovi ovog prikaza stoji shvatanje o obavezi drustva da prevaspita osudjeno lice i da primenjuje i proucava najbolje metode adaptacije i readaptacije osudjenika. Kasnije sa jos radikalnijim i humanijim pristupom u tretiranju osudjenika, sa usvajanjem koncepta resocijalizacije i tretmana, penologija se odredjuje kao nauka o resocijalizaciji i tretmanu osudjenika. Pitanje tretmana postaje centralno pitanje i veliki broj pisaca sagledavao je penologiju kao nauku o tretmanu.

Primena koncepta prevaspitanja dovela je do prosirivanja krivicnih sankcija, tako da se pored kazne uvode mere bezbednosti, vaspitne mere institucionalnog i vaninstitucionalnog karaktera, kao i druge vaninstitucionalne mere. Pojam penologije se prosiruje zajedno sa predmetom njenog izucavanja, tako da se penologija odredjuje kao nauka o izvršenju svih krivicnih sankcija i postpenalnoj pomoci.

Na osnovu svega iznesenog jedna sveobuhvatna definicija pojma penologija bila bi: penologija je samostalna pravna disciplina o razlicitim oblicima drustvene reakcije na kriminalitet, krivicnim sankcijama, nacinom njihovog izvršenja, razlicitim modelima restorativne pravde primenjenim u zatvoru, kao i postupanju sa izvrsiocima krivicnih dela, u cilji njihove uspesne resocijalizacije, socijalne rehabilitacije i sprecavanja buduceg delikventnog/kriminalnog ponasanja.

●Period drzavne-javne reakcije na kriminalitet

- Kaznjavanje u starom veku

U starom veku krivicno pravosudje je vrsilo funkciju dela vlasti koju su vladaru prenele bozanske sile. U pocetnoj fazi perioda drzavne kazne u njegovoj teoretskoj fazi, smatralo se da je jedini cilj kazne ispastanje izvrsioca krivicnog dela zasnovano na religioznoj ideji. Drzava je zabranila privatnu osvetu, ali zato tu osvetu sada vrsi vladar preko svojih organa. To je religiozna ili teoloska koncepcija krivicnog pravosudja, a sastoji se u obezbedjivanju ispastanja izvrsioca koji je kriv zato sto je naneo uvredu bozanstvu. Njegov zlocin izaziva gnev bogova, koji se moze ublaziti jedino kaznom ispastanja. Ova koncepcija se ispoljava nastankom robovlasnicke epohe kada je drustvo vec bilo dovoljno organizovano da prevazidje raniji stadijum licne osvete. Kao vazni izvor prava sluzile su sudske odluke koje su dobijale znacaj opste norme. Odluke I naredbe donosio je vladar ali I svestenici, cija je uloga u stvaranju, tumacenju I primeni prava bila znatna.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com